

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 30 ноември 2018 година

Соопштение за печат

Позначајни движења кај останатите финансиски институции^{1,2} (ОФИ): трет квартал на 2018 година

- **Вкупните средства на ОФИ на крајот на третиот квартал изнесуваат 103.757 милиони денари и се повисоки за 4.041 милион денари во споредба со претходниот квартал.** Од аспект на структурата, најголемо учество од 63,7% имаат средствата на пензиските фондови, по што следуваат средствата на осигурителните друштва со учество од 21,7%.
- **Вкупните средства на ОФИ,** во третиот квартал на 2018 година остварија раст од 4,1%, што претставува умерено забавување во однос на растот во претходниот квартал (од 5,0%). Сепак, на годишна основа, вкупните средства на ОФИ и натаму бележат солиден раст којшто изнесува 17,5%. Гледано по потсектори, најголем придонес кон кварталниот и годишниот раст имаат средствата на пензиските фондови.

Табела 1. Вкупни средства/обврски на ОФИ³

	кв. 3 2017	кв. 2 2018	кв. 3 2018	Квартални промени		Годишни промени		Структура (Вкупно ОФИ)
				Кв.3 2018/Кв.2 2018		Кв.3 2018/Кв.3 2017		
	<i>Состојби, во милиони денари</i>			<i>милиони денари</i>	<i>%</i>	<i>милиони денари</i>	<i>%</i>	<i>%</i>
1. Останати финансиски институции	88.333	99.717	103.757	4.041	4,1	15.424	17,5	100
1.1 Осигурителни друштва	20.780	22.219	22.527	308	1,4	1.747	8,4	21,7
1.2 Пензиски фондови	55.818	63.249	66.109	2.860	4,5	10.291	18,4	63,7
1.3 Инвестициски фондови	5.487	6.103	6.466	364	6,0	979	17,8	6,2
1.4 Други ОФИ	6.247	8.146	8.655	508	6,2	2.408	38,5	8,3

Извор: НБРМ.

¹ Во останатите финансиски институции се вклучени: инвестициските фондови, пензиските фондови, осигурителните друштва, друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг.

² Во август 2018 година е направена ревизија на податоците за првиот квартал на 2018 година заради примена на нова методологија согласно со новиот Прирачник и новото Упатство за монетарна и финансиска статистика на ММФ од 2016 година. Клучни се две промени. Првата се однесува на промената на третманот на финансиските инструменти деноминирани во денари со валутна клаузула, коишто согласно со новата методологија од категоријата „денари“ се прераспределени во категоријата „странска валута“. Втората промена е во прикажувањето на исправката на вредноста на финансиските инструменти, којашто наместо во капиталот се прикажува во рамки на категоријата „останати обврски“. За повеќе информации види на следнава врска: http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf.

³ За потребите на ова соопштение, во категоријата „Други ОФИ“ се опфатени: друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг (точка 1.4 од табелата).

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

- **Анализирано по инструменти**, на страната на средствата на ОФИ, и натаму најзначајни инструменти се должничките и сопственичките хартии од вредност⁴ (со збирно учество од 68,6%), додека на страната на обврските преовладуваат техничките резерви на осигурување⁵ и капиталните сметки⁶ (вкупно учество од 92,3%).

Табела 2. Средства/обврски на ОФИ, по потсектори и по финансиски инструменти, кв.3 2018

	Вкупно ОФИ		Пензиски фондови		Осигурителни друштва		Инвестициски фондови		Други ОФИ	
	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)
Вкупни средства	103.757		66.109		22.527		6.466		8.655	
Валуги и депозити	18.119	17,5	7.653	11,6	6.050	26,9	3.413	52,8	1.004	11,6
Хартии од вредност различни од акции	47.774	46,0	37.431	56,6	8.237	36,6	1.451	22,4	655	7,6
Кредити	5.887	5,7	0	-	170	0,8	26	0,4	5.692	65,8
Акции и останат сопственички капитал	23.487	22,6	20.973	31,7	899	4,0	1.569	24,3	46	0,5
Технички резерви на осигурување	1.202	1,2	0	-	1.202	5,3	0	-	0	-
Финансиски деривати	1	-	0	-	0	-	1	-	0	-
Останати средства	4.646	4,5	52	0,1	4.319	19,2	6	0,1	269	3,1
Нефинансиски средства	2.639	2,5	0	-	1.650	7,3	0	-	990	11,4
Вкупни обврски	103.757		66.109		22.527		6.466		8.655	
Кредити	4.570	4,4	0	-	89	0,4	12	-	4.469	51,6
Технички резерви на осигурување	61.237	59,0	48.589	73,5	12.649	56,1	0	-	0	-
Останати обврски	3.379	3,3	39	0,1	2.059	9,1	45	0,7	1.237	14,3
Капитални сметки	34.571	33,3	17.481	26,4	7.731	34,3	6.410	99,1	2.949	34,1

Извор: НБРМ.

- На страната на средствата на ОФИ, растот на квартална и годишна основа главно се должи на должничките и сопственичките хартии од вредност и валутите и депозитите. На страната на обврските на ОФИ, највисок индивидуален позитивен придонес кон кварталниот и годишниот раст имаат техничките резерви на осигурување, како и капиталните сметки.

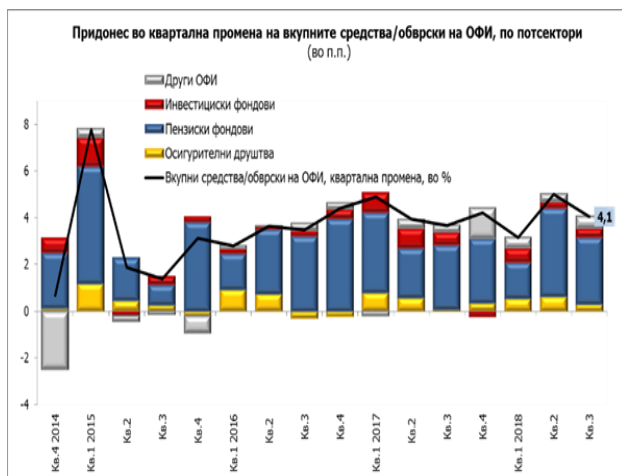
⁴ Должничките хартии од вредност (ДХВ) се однесуваат на хартиите од вредност различни од акции согласно со меѓународната класификација на финансиски инструменти, како што е објавено во билансите и прегледите на останатите финансиски институции.

⁵ Техничките резерви на осигурување содржат: нето-капитал на домаќинствата во резерви од животно осигурување, нето-капитал на домаќинствата во пензиските фондови и претплатени премии и резерви наспроти книговодственото побарување (неживотното осигурување).

⁶ Капиталните сметки ги опфаќаат: сопственичките вложувања, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и посебната резерва и вредносните приспособувања.

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Позначајни движења кај ОФИ, по видови институции

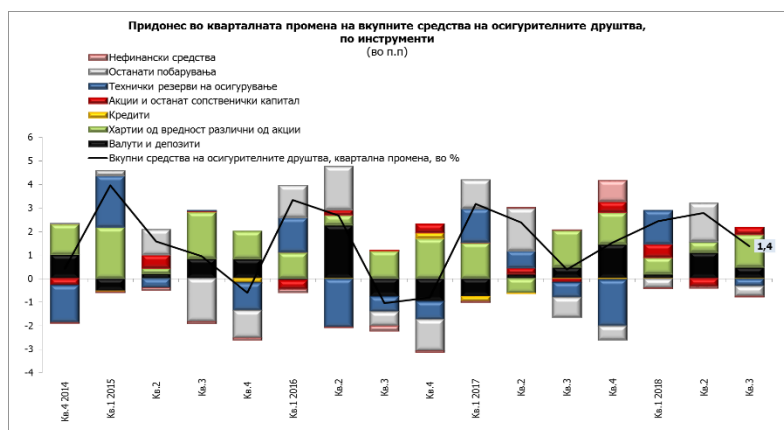
- Во третиот квартал на 2018 година, вкупните средства на пензиските фондови (задолжителни и доброволни) бележат раст од 4,5%, на квартална основа. Најголем придонес кон кварталниот раст имаат валутите и депозитите, а дополнителен позитивен придонес имаат и вложувањата во должнички и сопственички хартии од вредност. На годишна основа, средствата на пензиските фондови забележаа раст од 18,4%, главно заради зголемувањето на должничките и сопственичките хартии од вредност, при солиден позитивен придонес и на депозитите. На страната на обврските, растот на квартална и на годишна основа се објаснува со зголемените технички резерви на осигурување, како и на капиталните сметки.

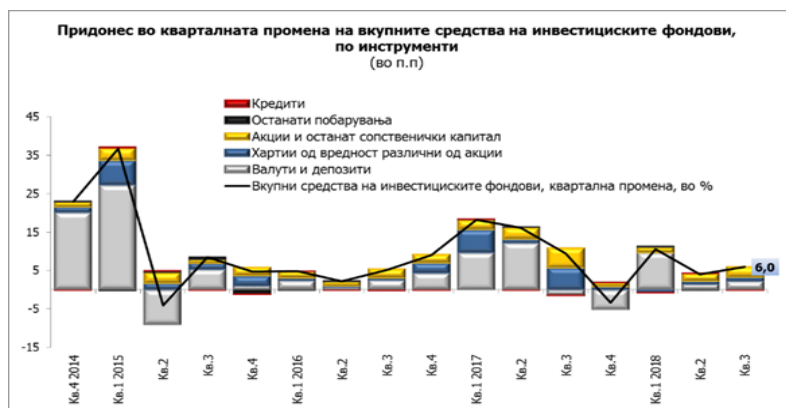

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

- **Вкупните средства на осигурителните друштва⁷**, во третиот квартал на 2018 година, се зголемени на квартална и годишна основа, за 1,4% и 8,4%, соодветно. Највисок поединечен позитивен придонес кон кварталниот и годишниот раст имаат вложувањата во должнички хартии од вредност и валути и депозити. На страната на обврските, главен носител на кварталниот раст се техничките резерви на осигурување, коишто во најголем дел го објаснуваат и годишниот раст, при дополнително позитивно влијание и на капиталните сметки.

- **Вкупните средства на инвестициските фондови⁸**, во третиот квартал на 2018 година, забележаа квартален раст од 6,0% и годишен раст од 17,8%. Остварениот раст на квартална и годишна основа главно е резултат на вложувањата во сопственички хартии од вредност и во валути и депозити, додека должничките хартии од вредност имаат помал позитивен придонес. На страната на обврските, кварталниот и годишниот раст е сконцентриран кај капиталните сметки.

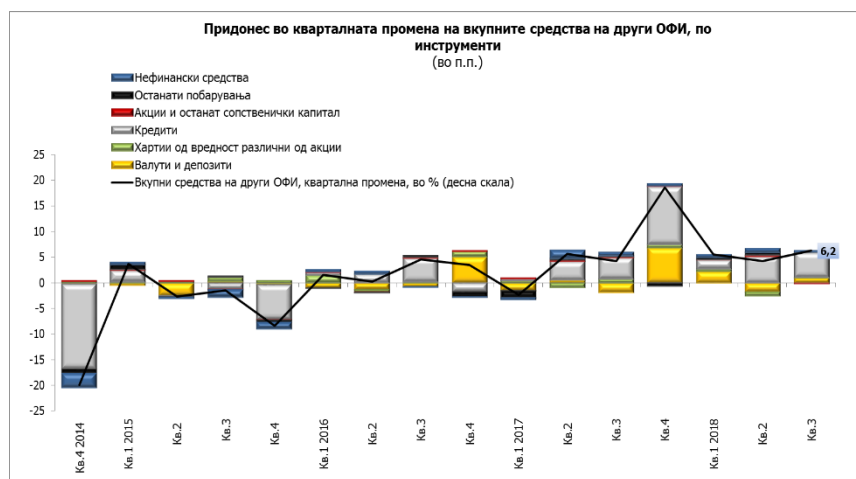
⁷ НБРМ тековно ја известуваат сите шеснаесет осигурителни друштва коишто се вклучени во регистарот на Агенцијата за супервизија на осигурувањето (АСО), од кои единаесет за неживотно осигурување и пет за животно осигурување.

⁸ Во регистарот на Комисијата за хартии од вредност (КХВ) на Република Македонија, тековно се опфатени петнаесет отворени и пет приватни инвестициски фондови, при што НБРМ ја известуваат деветнаесет фондови.

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

- **Вкупните средства на другите ОФИ^{9,10,11}**, во третиот квартал на 2018 година, остварија квартален раст од 6,2% и годишен раст од 38,5%, одразувајќи ја зголемената кредитна активност на финансиските и лизинг друштвата. Кај обврските, растот на квартална основа во најголем дел се должи на зголемените обврски врз основа на кредити, додека годишниот раст покрај со зголемените обврски врз основа на кредити, се објаснува и со растот на останатите обврски и капиталните сметки.

Извор: НБРМ.

⁹ Почнувајќи од првиот квартал на 2014 година, вклучени се податоците за новите известувачи финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг. Во податоците тековно се опфатени деветнаесет финансиски друштва и седум друштва даватели на финансиски лизинг.

¹⁰ Во четвртиот квартал на 2017 година во сериите податоци е вклучено ново финансиско друштво (штедилница којашто се пререгистрира во финансиско друштво), промена којашто има влијание врз годишните стапки на промена.

¹¹ Заклучно со третиот квартал на 2018 година во сериите на податоци се вклучени две нови друштва за управување со инвестициски фондови.

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

***

Ревизии на податоци

Покрај ревизиите направени во првиот квартал на 2018 година заради примена на нова методологија, податоците за движењата кај ОФИ во ова соопштение содржат редовни ревизии на податоците за периодот јануари – јуни 2018 година, поради добивање нови, коригирани информации и податоци од известувачите. Овие ревизии не предизвикаа значителни промени кај претходно објавените податоци и главно произлегуваат од подобрувањето на опфат и квалитет на известувањата.

Придружни информации

Временски серии податоци: Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции <http://www.nbrm.mk/ns-newsarticle-bilansi-i-pregledi-na-finansiskite-institucii---kvartalni-podatoci.nspix>

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_statistika_18_01_2018_mak.pdf

Информација за методолошки измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки: http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://www.nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции: 28 февруари 2019 година (референтен пресек заклучно со четвртиот квартал на 2018 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 112/ 110/ 108).